

Snabbheten vi saknar beror inte på teknik. *Den beror på metodik*

Vad händer med innovation om den inte längre är begränsad av tid och rum? Tester kan köras tusen gånger i stället för en. Resultat delas i samma stund som de finns. Och urvalet görs digitalt först — det mesta avfärdas billigt och tidigt, innan någon rör anläggningen.

VERKLIGHETSDEFINIERAT · NYTTODRIVET · KONTROLLEN ÖVER DATAN STANNAR HOS DEN SOM ÄGER ANLÄGGNINGEN

SITUATIONEN I DAG

- **Vi ligger efter på två saker samtidigt.** Uppkoppling är hur mycket av verkligheten som faktiskt mäts. Ihopkoppling är om det som mäts går att sätta i samband med något annat. Man kan ha gott om det första och nästan inget av det andra.
- **Data skickas överallt eller ingenstans.** Antingen i en molntjänst där ingen längre vet vem som äger vad, eller kvar i ett system ingen kommer åt. Båda ger samma resultat: den går inte att använda för att fatta ett beslut.
- **Allting är datadrivet — och fastnar i organisationen.** Det som stoppar ett projekt är sällan datan. Det är vem som får bestämma, vem som äger mätvärdet, vilka avtal som gäller och vem som bär ansvaret. Det kallas organisatorisk interoperabilitet och är nästan alltid det avgörande.
- **AI-akten ställer krav på lokal kontroll.** Dataäggande blir därmed inte längre en principfråga utan en efterlevnadsfråga.

VARFÖR JUST SVERIGE, OCH VARFÖR NU

De svenska frågor som betyder mest handlar om resiliens: industriell tillverkning, fastigheter, kritisk infrastruktur. Samtidigt går utvecklingen mot multiagentsystem — där flera självständiga program samarbetar utan att en människa styr varje steg — och mot fabriker som i hög grad kör sig själva. Där ligger Kina och delar av Asien före i dag.

Det här kan inte bara handla om nybyggnation. Det måste framför allt handla om de fabriker, fastigheter och den infrastruktur som redan står där. Det är där kapitalet är bundet, det är där resiliensen avgörs, och det är det svåraste fallet — vilket är precis därför det är värt att lösa först.

METODIKEN MÅSTE KLARA TRE SAKER

Internationellt gångbar	Människor, system och AI	Överför kunskap, inte data
Förankrad i verkliga koordinater — geospatiellt, alltså knuten till en faktisk plats snarare än till en ritning i ett filformat. Då fungerar den likadant i Skellefteå som i Singapore.	En modell som bara maskiner förstår ger ingen förankring hos dem som ska besluta. En som bara människor förstår kan inte köras tusen gånger.	Data är mätvärden. Kunskap är mätvärden plus sammanhanget: vad som gällde, varför någon gjorde som de gjorde, vad som redan är prövat.

VAD VI GÖR ÅT DET

Utgångspunkt	NASA JPL: nio månader till nio timmar
Metodik	SMILE · publicerad och citerbar
Första steget	Scopingworkshop från 4 500 €
Avgiften	Avräknas i sin helhet mot projektet
Hela texten: winniio.io/vd-har-ordet	